

REDACTIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10
pe 1/4 an 5
pe 1 lună 2
N-rii de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înșopolază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrierile nefrancațe nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Kristóffy, Lindner

și Kossuthiștii.

Kristóffy în partidul liberal este nu numai unul dintre deputații cari și-au dat seama bine despre însemnătatea chestiunii naționalităților, dar este mai presus de toate are curajul opiniilor sale. Într'adevăr, în mijlocul șovinismului ce bântuie toate paturile sociale maghiare, trebuie un mare curaj să te ridici și să vorbești cu simpatie de naționalități în Dieta și în numele libertății să ceri scut pentru ele, ca alături de Unguri, să se desvoalte pe toate terenele și naționalitățile, căci numai taria acestora este garanția existenței statului.

Când Bekics scrie potop de articole în favorul maghiarizării și teme existența statului câtă vreme la granițe sunt Români și Slavi; când popularii se întrec cu kossuthiștii în înșinării și ofense la adresa naționalităților, fără îndoială, vorbirea lui Kristóffy este un eveniment în viața publică ungară.

Când începând cu Secuit din Trei Seane și terminând cu șovinismul din Pojon, și peste tot: când întreaga opinie maghiară a fost alarmată de libertățile prea mari ce s'ar fi dat la 1868 naționalităților, încât acestea din libertăți au făcut — licență, primejdind unitatea și existența statului, — curajul lui Kristóffy de a cere ca legea de naționalități să fie respectată în întregime, este nu numai de înregistrat, dar merită întreg respectul nostru.

Curajul acesta mai bine îl vom putea judeca dându-ne seama de lupta din parlament a lui Kristóffy. Nici când a vorbit întâia oară un naționalist, partidele opoziționale n'au fost mai șomotoase. Intreruperile și spstrofarile au curs valuri și puțin a lipsit că nu l'au declarat trădător de patrie și neam. I-au imputat însă ca un neiertat păcat că pactează cu — naționalitățile, că vorbește pentru a ne face pe plac. Chiar simpatia ce are pentru preotul Boór din Nadlac i-s'a aruncat în față drept o crimă. După concepția opozițională, un Ungur veritabil nu trebuie să aibă în chestia naționalităților decât preocupări în loc de obiectivitate, și ură în loc de dragoste.

Asta nu este însă totul, ci important este a se ști și faptul, că nici un coreligionar politic n'a sărit să l'apere și probabil că numai pentru a potoli pe al săi, Kristóffy a doua zi, la 13 Maiu, a simțit necesitatea să dea unele explicații, îndeosebi în chestia naționalităților. Era amenințat altfel să fie rău interpretat chiar de aceia, cari de altminteri împărtășesc părerea lui, dar de frica kossuthiștilor nu vor nici personal să se expună, nici să expună partidul.

Eată ceea-ce ne dovedește, încă odată, ce greu e și cu câtă grijă trebuie a se atinge această chestie care, și după a noastră părere, în Dieta trebuie rezolvată și în felul indicat de Kristóffy: tratând-o cu obiectivitate și bună credință, din ambele părți.

Ear punctul comun a fost remarcat chiar în Dieta: legea de naționalități. În princip adică nu este deosebire între Kristóffy și Lindner. Pentru-că și în vorbirea sa dintâiu, când provocase așa furtună, și în aceasta din urmă, ce a cerut deputatul sas? Executarea dreaptă și onorabilă a legii de naționalități. Kristóffy a recunoscut îndreptățirea acestei cereri, spri-ginindu-se nu numai pe cumințenia autorilor legii, cari desigur binele statului l'au urmărit creând legea de naționalități, dar invocând și declarația primului ministru Széll. Chestia naționalităților — zisese primul ministru — s'a rezolvat la 1868. Da, așa e, însă numai în teorie. Plângerile și protestările naționalităților și înșăși vorbirile din Dieta stau ca viue mărturie, că rezolvarea practică nu s'a deservit încă și nu știm dacă Széll va avea vreme și putere să se gândească la această a doua și cea mai importantă parte a chestiei.

Piedecă mare la aceasta sunt, desigur, nu naționalitățile, cari nu cer de cât ce e în lege, dată de bunăvoie, de Unguri, — ci pedecă cea mare sunt opoziții d'acum, cari în loc să-și framante capul cu probleme ce reclamă studiu îndelungat și minte ageră, și pe acest teren să se măsoare cu guvernul, au aflat că e mai comod să sureciteze sentimentul obștei maghiare, să apeleze la inimi, violentând conștiințele și terorizând dreapta judecată.

Întâiu deci această opoziție trebuie desarmată. Și anume prin pașiri bărbătești ca a deputatului dela Nadlac și a deputatului sas. Bărbații serioși din Dieta, fie Unguri, fie din partea naționalităților, să nu lase dar' lucrurile într'atâta, ci pentru taria patriei, pentru pacea obștească să insiste ca legea de naționalități să fie respectată!

Să nu scape un singur prilej a arăta ce grăsală comit șovinismul când împedecă rezolvarea unei atât de importante chestii pentru viața statului și câtă dreptate au naționalitățile să ceară a li-se face parte nu numai din sarcinile țării, ci și de bunătățile garantate în lege.

In jurul alegerii de episcop al Aradului. Confrății dela „Tribuna“ în numărul de Sâmbătă aduceau știrea că alegerea din Arad — după cum aflau din izvor „autorizat“ — se va face între 10 și 15 Iunie.

Nu știm care poate fi acel izvor „autorizat“, știm însă cu certitudine, că actul consistorului din Arad, prin care i-se notifică I. P. S. Sale votul dat de Sinod în urma interpelării dlui Dr. Oncu, s'a trimis ieri, luni. Fixarea termenului de alegere n'a putut fi deci obiect de pertractare și decisiune la Sibiu, înainte de primirea acestui act, fără ca să se aducă știrbire pe d'oparte legii, ear pe de altă parte autorități Consistoarelor noastre, cari nu au comunicat încă I. P. S. Sale când ar dori să se facă alegerea.

Negocierile pactului. După știri sosite dela Viena, negocierile pentru încheierea pactului austro-ungar vor reînchepe încurcând între cei doi prim-miniștri. Körber pro-

babil va sosi mâine în Budapesta. În primul rând se va urma cu discuția asupra tarifei vamale autonome. Chiar dacă cei doi prim-miniștri vor cădea însă de acord, în discuțiunea parlamentelor nu va ajunge chestia decât la toamnă. Ambele guverne vor adică mai întâiu să clarifice situația vamală față cu Germania

O VOCE.

Dela un fruntaș al vieții noastre bisericești primim următoarele:

Sunteți în măsură de a ști, că la alegerea de mitropolit am luptat pentru Meșianu. Și puteți controla și afirmațiunea mea, că nu singur, ci cu un contingent oare care am intrat în campanie.

Auzisem de unele slăbiciuni d'ale înaltului prelat și nu mă îndoiam nici de protecția prea stăruitoare ce acordă neamurilor sale. I-a procopsit însă — așa-mi ziceam — pe toți și noi, cei din archidieceasă, nu o să mai avem de patimit pe urma acestei scaderi. Noi cei mai mulți, eram adică preocupați de vestea ce-l mersese că e un iscusit financiar.

Ear nouă, celor din archidieceasă, asta ne trebuia: un prelat, care dacă în privința științei nu poate fi pus p' o treaptă cu Șaguna, apoi cel puțin să fie financiar, care să deserviriască câte să rămas neisprăvite... E energie, ziceau toți despre Meșianu.

L'am și văzut în plină activitate. Cu o energie fără seamăn a făcut ca preoții să-și scoată toți — singhelie. O operațiune financiară grandioasă! Îi vëzurăm făcându-și nu vilă, dar palat, la grădina dinspre arini. Că nimeni n'a rămas încântat de suma cu cât s'a trecut peste preliminarii, se știe. Dar în sfârșit, vorba veche: obrazul subțire cu cheltuială se ține.

Ceea-ce n'am crezut că va face, e atitudinea sa în chestia alegerii episcopului aradan

Aci e vorba adică nu numai d'o restălmăcire a Statului Organic, nu numai în înțelesul cel mai strict al cuvântului d'o nesocotire fațășă a legii și a usului, dar prin nemergerea la Arad și colindarea pe la Pesta, înaltul prelat s'a pus într'o situație așa de falsă, că ori-cine judecă nepreocupat și numai din punct de vedere al intereselor superioare bisericești, nu poate să-l vadă pe mitropolitul decât foarte mic, stăpănit de preocupări, slăbiciuni și patimi cari lasă că-l micșorează pe dânsul, dar primejdiesc cele publice.

Întâi de toate se șguduie credința. Ori și-cine se întreabă adică: ce să mai cred despre un prelat, care într'un act public spune că îndeplinirea unei înalte și însemnate datorințe trebuie s-o amâne fiind și obosit și tare ocupat, — dar în loc de a merge la datorie, la Arad, se duce la Budapesta, un drum îndouit de lung și de obositor.

Ear că acest drum n'a fost făcut în interesul bisericii, mai bine dovedește atitudinea „Telegrafului“, care face molcom, care n'ar mai îndrăzni să afirme că I. P. S. Sa Mitropolitul nu s'a dus la Arad din cauza „multifariilor ocupațiunii“ și „betrânețe adânci“...

Una a spus în actul către Consistorul din Arad, și alta a făcut, — eată ce un suflet înălțat, un caracter distins, un bărbat în înțelesul clasic al cuvântului nu-i permis să comită! Cu atât mai puțin îi este permis unui Mitropolit.

Se impune apoi întrebarea: de ce dacă atât e de obosit și de ocupat, I. P. S. Sa ține morțiș ca el să preșideze alegerea, când e atât de simplu sa trimită un delegat?

Răspunsul ear nu poate fi de natură a pune în aureolă chipul înaltului prelat.

Ear dacă vom face apropiere între campania foilor streine și între atâtea coincidențe stranii: știrile despre afacerile bisericești românești apar întâiu în presa străină amică numai candidatul mitropolitului, — efectul nu poate fi decât desastroș, și nouă, celor cari fusesem aderenți desinteresati ai lui Meșianu, nu ne rămâne decât să mărturisim desilusia dureroasă.

În același timp însă, și ca o nelăturabilă consecvență, în cercuri tot mai largi candidatura părintelui vicar Mangra câștigă simpatie. Pentru-că lupta se pune nu între doi candidați, ci e vorba de două curente: unul care nu voiește să lase biserica pradă, ear altul care ar îngenunchia totul, numai să-și asigure o stăpânire vremelnică întru satisfacerea poftelor egoiste. Hamsea episcop ar însemna Meșianu despot.

Și d'aceia și noi cei din departare, din diecesă, urmărim cu deosebită grijă cele ce se petrec și dorim alegerea lui Mangra nu numai pentru-că el e mai vrednic, dar pentru-că în lupta ce s'a pornit el reprezintă dorința obștească, personifică cinstea și lăpădarea de sine. Cine luptă pentru el, luptă contra celor cari vor să substituie legii noastre bisericești absolutismul și egoismul cel mai condamabil.

În durerea ce ne cuprinde vënd deslănțuirea unor așa de urite patimi, avem însă o mare mângăiere: că Sinodul din Arad, conștient de primejdia ce s'ar abate asupra bisericii dacă Hanibal ar intra în cetate, va ști să respingă atacul bărbătește.

Pentru cei „chemați“.

(Scrisoare din Bihor).

Înainte de intrunirea din ăst-an a sinodului eparchiei Aradului, părintele archimandrit Hamza purtase lupta pentru cucerirea scaunului episcopesc aproape numai prin gazetele maghiare dela Arad și Budapesta. Lupta aceasta costisitoare însă în loc să-l apropie, mai mult l-a îndepărtat de mult dorita vladicie. Și la Sinod dl candidat era abătut, dus pe gânduri, ca un general, care și-a văzut compromisă întreaga campanie.

După încheierea Sinodului, care a decurs cu o rară demnitate, precum a mărturisit dl Iosif Gal, — vëzurăm sărind întru apărarea călugărului dela Rășnov și o parte a gazetelor românești, înțeleg pe „Tribuna“ și „Gazeta Transilvaniei“. Dl Hamza anume și-a șpioțit în barbă, și a zis: „Dacă nu mă vreau ei pe mine, vreau eu pe ei!“ și îndată a pus în mic pe publiciștii români Măglaș, I. r. o.

ȘCOLARUL DECLAMATOR.

Versuri scrise și alese

pentru școlarii și tinerii, cari declamează la examene, zile onomastice, la concerte etc.

Prețul 50 fileri.

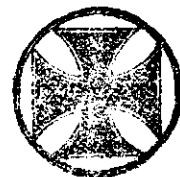
Prețul 50 fileri.

de NICU STEJĂREL.

Se poate procura cu prețul de 50 fil., porto 5 fil. de la Admin. ziarului „Tribuna Poporului“.

Cruce dublă electro-magnetică vindecă și înviorază sub garanție

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețelii și turturi de ureche, bătaie de inimă, sgârșeli de inimă, asma, auzul greu, sgârșeli de stomac, lipsa poftel de mâncare, răcesă la mână și picioare, reuma podagră ischias, edulul în pat, influența, în somnia epilepsia circulația neregu-

lată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșuşirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci întreduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătore, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra imbecilărilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meuz. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă tuturor.

624 — 76

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

Valabil dela 1 Maiu 1902.

Mersul trenurilor.

Valabil dela 1 Maiu 1902.

Tur								Retour								Tur								Retour							
Arad—Budapesta.				Arad—Teiuș.				Arad—Budapesta.				Arad—Teiuș.				Iosefinul-Timișoarei—Baziaș.				Iosefinul-Timișoarei—Baziaș.											
Pers. I-II.	Accel. I-II.	Pers. I-III.	Accel. I-III.	Mixt. I-II.	Mixt. I-III.	Pers. I-II.	Accel. I-II.	Pers. I-III.	Accel. I-III.	Pers. I-II.	Accel. I-II.	Pers. I-III.	Accel. I-III.	Pers. I-II.	Accel. I-II.	Pers. I-III.	Accel. I-III.	Pers. I-II.	Accel. I-II.	Pers. I-III.	Accel. I-III.										
5 10	8 18	11 20	4 21	4 45	9 85	pl. Arad	sos.	9 10	11 51	3 32	7 11	9 00	6 05	12 11	2 04	7 18	6 35	6 35	pl. Arad	sos.	6 59	8 08	10 50	2 36	8 08						
5 25	11 39	5 05	9 53	Sofronya	8 51	11 39	3 17	1 845	5 50	Glogovaț	6 46	10 38	2 19	8 10																	
5 39	8 36	11 52	4 40	5 24	10 07	Curtiel	8 36	11 30	3 06	6 53	8 33	5 38	Pauliș	6 00	10 00	1 22	7 19														
5 55	12 08	5 46	10 25	Lökösháza	8 13	2 51	8 17	5 21	sos.) Radna-Lipova . (pl.	5 44	7 30	9 45	1 01	7 02																	
6 01	5 54	6 00	Bánhidai major	7 03	8 09	8 05	Országút	7 47	11 06	2 34	6 31	7 54	5 03	pl.) Conop	5 06	9 15															
6 05	6 00	sos.) Chitighaz (sos.	7 24	11 06	2 29	6 30	7 56	4 58	Kigyós	7 24	2 17	7 42	4 45	Bérsava	4 18	7 00	8 57														
6 13	9 00	12 25	5 03	6 10	10 44	pl.) Claba (pl.	7 09	10 49	2 05	6 13	7 29	4 32	Soborșin	4 00	6 33	8 15															
6 14	9 01	12 31	5 04	6 52	10 44	sos.) Békés-Földvár . (pl.	6 45	10 44	1 28	6 08	7 19	4 09	Zam	6 08	7 41																
6 28	12 45	6 51	11 10	pl.) Mezőberény (pl.	6 25	1 15	7 03	3 54	sos.) Illia (pl.	—	5 45	7 06																			
6 40	9 18	12 57	5 21	7 05	11 24	pl.) Gyoma (pl.	6 09	10 24	1 04	5 50	6 50	3 41	pl.) Simeria (Piskl) (pl.	—	5 44	6 59															
6 47	9 23	1 29	5 26	7 47	11 39	sos.) Szajol (pl.	5 30	10 04	12 40	5 29	6 22	3 14	pl.) Alba-Iulia (pl.	—	5 08	6 05															
7 01	1 42	5 37	8 02	11 55	pl.) Mezőtúr (pl.	5 15	9 59	12 33	5 24	6 12	3 07	sos.) Vințul-de-joș (pl.	—	4 09	4 34																
7 02	1 44	5 38	8 04	11 58	sos.) Pusztapó	4 05	9 40	12 10	5 05	5 45	2 41	pl.) Teiuș pl.	—	3 38	3 43																
7 13	9 48	1 54	5 49	8 20	12 11	pl.) Pusztatenyő	4 00	9 39	12 05	5 04	5 43	2 36																			
7 28	10 03	2 18	6 08	8 46	12 40	sos.) Szajol	3 56	1 11	48	5 18	2 15																				
7 43	10 08	2 25	6 12	8 58	12 47	pl.) Szolnok (pl.	3 37	9 16	11 37	—	2 08	2 06																			
8 10	10 27	2 50	6 34	9 25	1 17	sos.) Ujszász (pl.	3 19	9 07	11 25	4 85	4 52	1 50																			
8 15	10 28	2 57	6 35	9 35	1 22	pl.) Ujszász (pl.	3 55	8 53	11 09	4 22	4 33	1 30																			
8 41	3 19	9 59	1 47	sos.) Szolnok (pl.	8 28	10 33	—	12 37																							
8 53	3 31	10 10	2 00	pl.) Szolnok (pl.	8 28	10 33	—	12 37																							
9 08	11 00	3 44	7 09	10 27	2 16	sos.) Szolnok (pl.	8 28	10 33	—	12 37																					
9 27	11 12	4 01	7 22	10 43	2 34	pl.) Szolnok (pl.	8 28	10 33	—	12 37																					
11 19	4 13	7 32	12 10	2 49	sos.) Szolnok (pl.	8 28	10 33	—	12 37																						
11 35	4 36	7 49	12 42	3 14	pl.) Szolnok (pl.	8 28	10 33	—	12 37																						
11 36	4 38	7 50	12 49	3 15	sos.) Szolnok (pl.	8 28	10 33	—	12 37																						
4 54	1 21	3 34	pl.) Ujszász (pl.	8 28	10 33	—	12 37																								
5 07	8 12	1 47	3 47	Tápió-Györgye	10 19	—	—	12 22																							
5 33	8 27	2 34	4 15	Tápió-Szele	8 09	10 09	—	12 11																							
5 50	8 41	2 58	4 35	Nagy-Káta	7 56	9 53	3 25	11 53																							
6 00	8 49	3 15	4 51	Tápió-Szeceő	9 32	—	—	11 31																							
6 18	3 38	5 06	Süly-Sáp	7 37	9 22	—	11 19																								
6 36	3 49	5 17	Mende	9 11	—	—	11 06																								
6 48	4 00	5 25	Gyömrő	9 02	—	—	10 57																								
6 56	4 00	5 25	Magló	7 20	8 54	—	10 48																								
12 59	7 03	9 23	4 32	5 52	Rákos	7 02	8 27	2 28	10 20																						
7 10	4 50	6 00	Kóbánya	8 20	—	—	10 11																								
7 20	9 35	5 00	6 10	sos.) Budapest pl.	6 50	8 10	2 15	10 00																							